

8.04.2025

Orava Quartet

Wtorek, 8 kwietnia, 19.30 | Tuesday, 8 April, 7:30 pm

Filharmonia Narodowa – Sala Kameralna | Warsaw Philharmonic – Chamber Music Hall
ul. Moniuszki 5

Koncert pod Honorowym Patronatem Ambasady Australii
Concert under the Honorary Patronage of the Australian Embassy

Ludwig van Beethoven (1770–1827)

Kwartet smyczkowy F-dur op. 18 nr 1

String Quartet in F major, Op. 18 No. 1

1. Allegro con brio
2. Adagio affettuoso ed appassionato
3. Scherzo: Allegro molto
4. Allegro

Krzysztof Penderecki (1933–2020)

III Kwartet smyczkowy „Kartki z nienapisanego dziennika”

String Quartet No. 3 “Leaves of an Unwritten Diary”

Przerwa | Intermission

Robert Schumann (1810–1856)

Kwintet fortepianowy Es-dur op. 44

Piano Quintet in E flat major, Op. 44

1. Allegro brillante
2. In modo d’una Marcia. Un poco largamente
3. Scherzo. Molto vivace
4. Allegro ma non troppo

Orava Quartet:

Daniel Kowalik – skrzypce | violin

David Dalseno – skrzypce | violin

Thomas Chawner – altówka | viola

Karol Kowalik – wiolonczela | cello

Łukasz Krupiński – fortepian | piano

Australian Embassy

Poland

City

HOTEL

WARSZAWA

Orava Quartet

Kwartet Orava został okrzyknięty „najbardziej ekscytującym młodym kwartetem występującym na scenach” przez magazyn „Limelight”, a „The Australian” uznał, że „Australia będzie dumna z kwartetu, gdyż zostanie jednym z jej najważniejszych kulturalnych produktów eksportowych”. Zapracowawszy na swoją renomę porywającymi wykonaniami, bracia Daniel i Karol Kowalikowie (skrzypce i wiolonczela), skrzypek David Dalseno oraz altowiolista Thomas Chawner połączyli unikatowe brzmienie z niezwykle żarliwością interpretacji zarówno w arcydziełach klasycznego repertuaru, jak i w mniej znanych perełkach napisanych na kwartet smyczkowy. Zespół chętnie wykonuje również utwory współczesnych australijskich kompozytorów, w tym Eleny Kats-Chernin, Paula Deana i Rossa Edwardsa.

Orava Quartet koncertował w Ameryce Północnej, Azji, Zjednoczonych Emiratach Arabskich i Nowej Zelandii, odbywając na początku kariery rezydencję z Kwartetem Takács w Stanach Zjednoczonych oraz zdobywając najważniejsze laury konkursu Asia Pacific Chamber Music Competition w 2013 roku. Od powrotu do Australii zespół przez dziesięć sezonów pełni funkcję Kwartetu – Rezydenta Cameraty: orkiestry kameralnej stanu Queensland, występuje regularnie na scenach i festiwalach w całym kraju, a w 2023 roku ponownie wyjechał na tournée po Kanadzie. Po entuzjastycznie przyjętym debiutanckim albumie nagrany dla UMA/Deutsche Grammophon w 2018 roku, kwartet wydał w 2023 roku drugi album, *Orawa*, który został uznany za „ośniewający” („Limelight”) i „mistrzowski” („Daily Telegraph”). Kwartet Orava gra na strunach firmy Larsen Strings.

The Orava Quartet has been hailed “the most exciting young quartet on the block” by *Limelight* magazine, while *The Australian* considered it destined to become “one of Australia’s proudest cultural exports” by. Earning a reputation for thrilling performances, brothers Daniel and Karol Kowalik (violin and cello, respectively), violinist David Dalseno, and violist Thomas Chawner bring their unique sound and breathtaking intensity to the classic works and less-known jewels of the string quartet repertoire. Orava Quartet also performs new works by contemporary Australian composers including Elena Kats-Chernin, Paul Dean, and Ross Edwards.

Orava Quartet has toured North America, Asia, the UAE, and New Zealand, undertaking an early residency with the Takács Quartet in the US and winning top prizes at the 2013 Asia Pacific Chamber Music Competition. Since returning to Australia, the quartet continues in their tenth year as Quartet-in-Residence with Camerata – Queensland’s chamber orchestra, and perform at venues and festivals around Australia. In 2023 it also returned to Canada for another tour. Following their widely acclaimed début recording for UMA/Deutsche Grammophon in 2018, the Quartet’s second album, *Orawa*, released in 2023 was lauded as “dazzling” (*Limelight*) and “masterly” (*Daily Telegraph*).

Orava Quartet proudly plays on Larsen Strings.

Łukasz Krupiński

Wybitny polski pianista mieszkający w Londynie, półfinalista Konkursu Chopinowskiego. 17 października 2021 roku zadebiutował w Wigmore Hall w Londynie podczas Uroczystej Gali 50-lecia Chopin Society UK w obecności Jej Królewskiej Wysokości księżniczki Alexandry, Królewskiej Patronki Stowarzyszenia oraz Jego Królewskiej Wysokości księcia Kentu Edwarda.

Łukasz Krupiński jest Artystą Steinwaya i finalistą UK Piano Open, zdobywcą Grand Prix w San Marino. Studiował u prof. Alicji Palety-Bugaj i dr Konrada Skolarskiego UMFC w Warszawie, Arie Vardiego w Hanowerze i Dmitri Alexeeva w Royal College of Music w Londynie. Wystąpił m.in. z recitalami fortepianowymi w Carnegie Hall/Stern Auditorium, Cadogan Hall, St. Martin in the Fields i Royal Albert Hall w Londynie oraz w Filharmonii Narodowej w Warszawie z recitalem streamingowanym live do Lincoln Center w Nowym Jorku. Koncertował z Jerusalemem Symphony Orchestra, The Chicago Philharmonic, The Buffalo Philharmonic, The Orchestra of the America, Orkiestrą Filharmonii Narodowej i Santander Orchestra. Otrzymał cykl zaproszeń koncertowych do Australii, gdzie wystąpił m. in. w Sydney oraz na najbardziej znanym festiwalu muzycznym w Australii *Canberra International Music Festival* wspólnie z Orava Quartet. Jego debiutancki album *Espressione* został nominowany do ICMA.

Łukasz Krupiński jest cenionym interpretatorem muzyki Chopina, Ravela i Scriabina, zaś jego wykonanie *Appassionaty* Beethovena podczas Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego w Leeds, transmitowane przez Medici TV, świadczy o światowej dynamice rozwoju pianisty od czasu Konkursu Chopinowskiego w 2015 roku.

Łukasz Krupiński jest reprezentowany przez Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena.

Łukasz Krupiński a distinguished Polish pianist based in London, semi-finalist of the Fryderyk Chopin International Piano Competition. On 17 October 2021 he debuted at London's Wigmore Hall at the Gala Concert celebrating the 50th Anniversary of the Chopin Society UK, in the presence of HRH Princess Alexandra, the Society's Royal Patron, and HRH Prince Edward, Duke of Kent.

Łukasz Krupiński is a Steinway Artist, the finalist of the UK Piano Open, and the winner of the 7th International Piano Competition in San Marino. He studied under the supervision of Professor Alicja Paleta-Bugaj and Konrad Skolarski at the Fryderyk Chopin University of Music in Warsaw, he was a student of Arie Vardi in Hannover, and of Dmitri Alexeev at the Royal College of Music in London. Krupiński has performed piano recitals at Carnegie Hall/Stern Auditorium, Cadogan Hall, St Martin in the Fields, Royal Albert Hall in London, and at the Warsaw Philharmonic – here, his recital was streamed live to New York's Lincoln Center. He performed with the Jerusalem Symphony Orchestra, the Chicago Philharmonic, the Buffalo Philharmonic, the Orchestra of the America, the National Philharmonic Orchestra, and the Santander Orchestra. He received a series of concert invitations to Australia, where he performed, among others, in Sydney and at the most famous music festival in Australia, the Canberra International Music Festival, together with the Orava Quartet. His debut album, *Espressione*, was nominated to the ICMA.

Łukasz Krupiński is a renowned interpreter of Chopin's, Ravel's and Scriabin's music. His performance of Beethoven's *Appassionata* at the Leeds International Piano Competition, broadcasted by Medici TV, testifies to the artist's global advancement since the Fryderyk Chopin International Piano Competition in 2015.

Łukasz Krupiński is represented by the Ludwig van Beethoven Association.

lucaskrupinski.co.uk

Ludwig van Beethoven

Kwartet smyczkowy F-dur op. 18 nr 1

Powstanie: 1799–1800; wydanie: Wiedeń 1801; dedykacja: księżę Franz Joseph Maximilian von Lobkowitz.

Aby zająć pozycję następcy Mozarta i Haydna, Beethoven musiał pokazać swe mistrzostwo zwłaszcza w dziedzinie muzyki instrumentalnej. Kiedy publikował swoje pierwsze *opus* kwartetowe – w roku 1801 – miał już pozycję niekwestionowaną jako autor m.in. fortepianowych sonat i koncertu, a także symfonii (*Pierwszej*). Ale to kwartet był wówczas gatunkiem szczególnym – probierzem wtajemniczenia w najwyższe arkana muzyczne.

Beethoven pisał swe pierwsze kwartety w latach 1798–1799, niemal zarzucając wszelką inną działalność kompozytorską. Zamówienie przyszło od księcia Josepha Lobkowitza, który *nota bene* w tym samym czasie poprosił o kwartety także Haydna (op. 77, wydane w 1802 roku). Beethoven, na wzór Haydna i Mozarta, ułożył zbiór sześciu utworów (z jednym w tonacji molowej).

Kwartet F-dur, planowany początkowo jako trzeci, ostatecznie za radą Ignaza Schuppanzigha, znakomitego skrzypka-primariusza, otwiera cały zbiór. Część pierwsza (*Allegro con brio*), ujęta w formę sonatową, swój wigor zawdzięcza tematowi głównemu, opartemu na figurze obiegnika, który usuwa w cień wszystkie pozostałe myśli muzyczne. Wielce prawdopodobne, że rewizja, jakiej Beethoven poddał tę część jeszcze przed publikacją, ma związek z ukazaniem się w druku Haydnowskich kwartetów op. 76. Niezwykle *Adagio affettuoso ed appassionato* (w „żałobnym” d-moll, w metrum 9/8) wypełniają przejmujące, „operowe” dialogi instrumentalne. Beethoven, wiemy to na pewno, inspirował się tu *Romeo i Julią* (tragiczną sceną śmierci w grobowcu – sceną śmierci kochanków). *Scherzo. Allegro* przykuwa uwagę mozaiką barw harmoniczych. Finałowe rondo (*Allegro*) skrzy się wirtuozerią i polifonicznymi fajerwerkami.

Marcin Trzęsiok

Krzysztof Penderecki

III Kwartet smyczkowy

„Kartki z nienapisanego dziennika”

Wśród dwudziestowiecznych twórców komponujących kwartety smyczkowe zarysowują się dwie przeciwstawne postawy. Jedni – wzorem dawnych mistrzów – sięgali po obsadę kwartetu regularnie, odciskając w tym niezwykle plastycznym medium ślady przemian języka dźwiękowego i stylu, inni – głównie kompozytorzy francuscy, może z powodu „obcego” pochodzenia gatunku, wywodzącego się z kręgu kultury austriacko-niemieckiej – pozostawili jeden kwartet. Do pierwszej grupy należą „klasycy” gatunku w muzyce XX wieku: Béla Bartók i Dymitr Szostakowicz, Grażyna Bacewicz i Krzysztof Meyer, w drugiej znaleźli się Gabriel Fauré, Claude Debussy i Maurice Ravel, a z twórców polskich – Witold Lutosławski.

Krzysztof Penderecki wybrał trzecią drogę: kwartet smyczkowy nie towarzyszył mu stale, ale cztery reprezentujące gatunek dzieła mówią wiele tak o kolejach drogi twórczej kompozytora, ujmując ją niejako w ramy, co o specyfice gatunku, w którym nowatorstwo nieustannie ściera się z tradycją. W dwu pierwszych kwartetach, pochodzących z lat sześćdziesiątych XX wieku (1960, 1968), powstałych w poetyce sonoryzmu, Penderecki rozszerzył brzmieniowe horyzonty zespołu poza nieprzeczuwane wcześniej granice. Skomponowany w roku 2008 trzeci kwartet należy do zupełnie innego dźwiękowego świata, młodzieńcze fascynacje nowymi fakturami i sposobami gry ustąpiły tu „tradycyjnym” środkom techniki kwartetowej, za pomocą których dojrzały twórca tworzy wypowiedź o charakterze bardzo osobistym.

Odrębność *III Kwartetu smyczkowego* w stosunku do obu wcześniejszych sygnalizuje sam tytuł, rozbudowany o literacką frazę „Kartki z nienapisanego dziennika”. Uważny słuchacz – idąc za sugestią tytułu, ewokującego autobiograficzne konteksty – rozpozna w utworze aluzję do różnych etapów twórczości Pendereckiego. Jeden z głównych wątków jednoczęściowej, ale złożonej, wielowątkowej muzycznej opowieści, obfitującej w nagłe zwroty akcji, to żywiołowe *Vivace*, wprowadzone po krótkim wstępie *Grave*. Zbudowane na małodercyjowym motywie ostinatowym odsyła do opery *Ubu Rex* (1991), w której podobny motyw występuje we fragmencie instrumentalnym kończącym pierwszy akt. *Vivace* wielokrotnie przerywane jest retorycznym gestem pauzy generalnej bądź wątkami o charakterze dygresji. Dłuższy dygresyjny epizod – *Tempo di valse. Poco*

rubato e sentimento zdaje się przywoływać *Kwartet na klarnet i trio smyczkowe* (1993), pierwszy z utworów pisanych w poszukiwaniu *claritas* (jego trzecia część to Schönbergowska serenada w rytmie walca). Fazę fascynacji estetyką późnego romantyzmu może z kolei przypominać śpiewne *Adagio Notturmo*, szczególnie w żarliwych kulminacjach. Najdalszą przeszłość – czas dzieciństwa – wnosi do *III Kwartetu*, w jego końcowej fazie, ludowy taniec. To huculska kołomyjka, którą grał na skrzypcach pochodzący z Rohatynia ojciec kompozytora – zdradził Penderecki po prawykonaniu utworu. Melodia wybrzmiewa jeszcze w samym zakończeniu „nienapisanego dziennika” – przywołana jakby z dystansu – w wysokim rejestrze, ściszonej dynamice, spowolnionym tempie i wysubtelnionej artykulacji.

Światowe prawykonanie *III Kwartetu smyczkowego* miało miejsce 21 listopada 2008 roku w Warszawie, podczas Festiwalu Krzysztofa Pendereckiego zorganizowanego z okazji jubileuszu 75 urodzin kompozytora. Grał Shanghai Quartet, z myślą o którym utwór powstał, dla uczczenia ćwierćwiecza istnienia zespołu.

Ewa Wójtowicz

Robert Schumann

Kwintet fortepianowy Es-dur op. 44 (1842)

Dzieło to powstało w szczęśliwym, pierwszym okresie małżeństwa Schumanna z Klarą Wieck. Jej też zostało dedykowane i z jej udziałem po raz pierwszy wykonane w Lipsku, 8 stycznia 1843 roku. Jest to utwór zwięzły o doskonale wyważonych proporcjach. Ukazuje wszelkie walory inwencji i warsztatu Schumanna, łatwo też dostrzec w nim wzory, które wyzyskali w swych dziełach twórcy następnego pokolenia – Brahms, Dvořák i Saint-Saëns.

- Część pierwszą (*Allegro brillante*) utrzymany w klasycznej formie sonatowej otwiera typowo Schumannowski, akordowy temat *tutti*, pełen młodzieńczego wigoru – jest to zapewne jeszcze jeden taniec Związku Dawida. Wszędzie go pełno i nawet wówczas, gdy nabiera kantylenowego charakteru, nadaje muzyce radosny klimat, którego nie mąci liryczna, spokojna melodia drugiego tematu, zawsze ukazująca się w wolonczeli. Zmianę nastroju przynosi przetworzenie, upływające w ciemnych barwach, niskich rejestrach i molowych tonacjach. Fortepian odgrywa tu główną rolę, a pierwszy temat ukazuje poważniejsze oblicze.

- Część druga (*In modo d'una marcia. Un poco largamente*) ma formę rondo. Może jest to marsz

żałobny, a może jego wspomnienie, bo więcej tu głębokiej melancholii niż przygniatającego tragizmu. Prosty i piękny marszowy temat łatwo zapada w pamięć; ciemna barwa altówki okrywa go szarością. Inicjuje go krótki motyw fortepianu – motywy takie nazywał Schumann „sfinksami”. Druga myśl, śpiewana przez skrzypce, ma charakter żarliwej psalmodii. Burzliwy epizod środkowy przetwarza motywy marsza, który wkrótce się pojawia na tle niewygasłych kontrapunktów – tu napięcie osiąga najwyższy punkt. Stąd poprzez powtórzenie lirycznej psalmodii i marsza wiedzie droga ku zakończeniu, które rozplywa się nieoczekiwanie w wysokich rejestrach.

- Część trzecia (*Scherzo. Molto vivace*) jest najkrótszym ogniwem cyklu, ale bardzo efektownym, głównie za sprawą tematu opartego na gamowych przebiegach, które opanowują wszystkie partie instrumentalne. Jak często u Schumanna, są tu dwa tria: pierwsze o melodii przypominającej hymn z zakończenia jego *II Symfonii* i drugie – świetna humoreska oparta na obiegnikowej figurze.

- Finał (*Allegro, ma non troppo*) rozpoczyna się nieoczekiwanie w tonacji c-moll wyrazistym tematem, bardzo przypominającym „rosyjskie” tematy Beethovena. Powtarza się on stale w różnych ujęciach, często w spolifonizowanej fakturze. Kontrastująca, krótkooddechowa myśl poboczna, pozostaje w jego cieniu. Tuż przed końcem pojawia się czołowy motyw głównego tematu pierwszej części inicjując fugato, w którym rosyjskiemu tematowi przypada rola kontrapunktu. W ten sposób *Kwintet* uzyskuje wymagane romantyczną konwencją zamknięcie.

Maciej Negrey

Noty biograficzne wykonawców na podstawie dostarczonych materiałów.

Fotograficy: Dylan Evans, Wojciech Grzędziński, Archiwum Stowarzyszenia im. LvB

© 2025, Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena

Stowarzyszenie
im. Ludwiga
van Beethovena

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Narodowy
Instytut
Muzyki
i Tańca

Dofinansowane ze środków Ministerstwa Kultury
i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu
Promocji Kultury w ramach programu „Muzyka”,
realizowanego przez Instytut Muzyki i Tańca

projekt współfinansujący
miasto stołeczne
Warszawa

PARTNER GŁÓWNY

MECENAS

PARTNER

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

INSTYTUT
ADAMA
MICKIEWICZA

Filharmonia
Narodowa

ZACHĘTA

UNIwersytet
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

BIBLIOTEKA
JAGIELLOŃSKA

80
LAT

Ambasada
Austrii
Warszawa

Ambasada
Republiki Federalnej Niemiec
Warszawa

FUNDACJA WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ
STIFTUNG FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT

KLONNI

Deutsche Bank

HEXELINE

FERRERO

VITKAC
VITKAC.COM

RESTAURACJA
DYSPENSA
1995

elixir
RESTAURANT BY DOM WÓDNI

wyborcza.pl

POLITYKA

VIVA!

ELLE

JCDecaux

iposter

BEETHOVEN
MAGAZINE